

Državni izpitni center

M 2 2 1 7 0 1 1 3

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

EKONOMIJA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Petek, 3. junij 2022

SPLOŠNA MATURA

Moderirana različica

Prazna stran

IZPITNA POLA 1

Naloga	Odgovor
1	♦ B
2	♦ D
3	♦ D
4	♦ B
5	♦ A
6	♦ B
7	♦ C
8	♦ C
9	♦ D
10	♦ A

Naloga	Odgovor
11	♦ B
12	♦ C
13	♦ D
14	♦ B
15	♦ A
16	♦ D
17	♦ C
18	♦ C
19	♦ D
20	♦ B

Naloga	Odgovor
21	♦ D
22	♦ C
23	♦ C
24	♦ C
25	♦ B
26	♦ D
27	♦ C
28	♦ B
29	♦ D
30	♦ A

Naloga	Odgovor
31	♦ C
32	♦ A
33	♦ B
34	♦ A
35	♦ C
36	♦ C
37	♦ B
38	♦ D
39	♦ A
40	♦ D

Za vsak pravičen odgovor 1 točka.

Skupaj število točk IP 1: 40

IZPITNA POLA 2

1. naloga: Reprodukcija

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.1	1	♦ razdelitev – menjava – potrošnja		
	1	♦ Ker se potrebe ves čas obnavljajo/se večajo/nastajajo nove/so neomejene.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila						
1.2	2	♦ <table border="1" style="margin-left: 20px;"> <tr> <td style="width: 50px;"></td> <td style="width: 100px;">amortizacija</td> </tr> <tr> <td>predmeti dela</td> <td></td> </tr> <tr> <td>delo/delovna sila</td> <td>plača (mezda)</td> </tr> </table>		amortizacija	predmeti dela		delo/delovna sila	plača (mezda)		Za vse pravilne navedbe 2 točki. Za dve ali tri pravilne navedbe 1 točka.
	amortizacija									
predmeti dela										
delo/delovna sila	plača (mezda)									

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1.3	1	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ $p = \frac{\text{število nalivnih peres}}{\text{število zaposlenih}} = \frac{12.000}{20}$ = 600 nalivnih peres/zaposlenega ♦ $p = \frac{\text{število nalivnih peres} * \text{cena}}{\text{število zaposlenih}} = \frac{12.000 * 6,80 \text{ EUR}}{20}$ = 4.080 EUR/zaposlenega 		
	1	♦ $e = \frac{\text{vrednost proizvodnje}}{\text{stroški}} = \frac{12.000 * 6,80}{12.000 * 5,30}$ e = 1,28		
	1	♦ 5,00		
	1	♦ 6,40		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila						
1.4	1	ena od: ♦ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: center;">Lasten vir</td> <td style="width: 50%; text-align: center;">Tuji vir</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">akumulacija</td> <td style="text-align: center;">bančno posojilo</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">amortizacija</td> <td style="text-align: center;">razpis delnic, obveznic</td> </tr> </table>	Lasten vir	Tuji vir	akumulacija	bančno posojilo	amortizacija	razpis delnic, obveznic		Za naveden smiselni primer enega lastnega in enega tujega vira 1 točka.
Lasten vir	Tuji vir									
akumulacija	bančno posojilo									
amortizacija	razpis delnic, obveznic									
	1	ena od: ♦ Akumulacija je del dobička, ki ga lastniki namenijo za razširitev podjetja – nove investicije. ♦ Amortizacija: v ceno izdelka je vključena tudi obraba osnovnih sredstev in tako zbrana sredstva so vir financiranja novih investicij.		Za smiselni opis 1 točka.						
Skupaj	2									

2. naloga: Producerska funkcija

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.1	1	ena od: ♦ Producerska funkcija je <u>tehnično razmerje</u> , ki nam pove <u>največjo možno količino produktov</u> , ki jo je mogoče proizvesti s <u>posamezno sestavo proizvodnih dejavnikov ob danih proizvodnih metodah</u> . ♦ $Q = f(F_1, F_2 \dots F_k) / PM$	$Q = f(K, D)$	Za opredelitev, ki vključuje vsaj dve podčrtani navedbi, 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila				
2.2	1	♦ <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">Fiksni proizvodni dejavnik</td> <td style="width: 50%;">proizvodna linija (stroji, tekoči trak oprema) za proizvodnjo skirojev</td> </tr> <tr> <td>Variabilni proizvodni dejavnik</td> <td>delavci v proizvodnji, v upravi, prodaji, materiali (aluminij, vijaki, kovina, baterija), električna energija ipd.</td> </tr> </table>	Fiksni proizvodni dejavnik	proizvodna linija (stroji, tekoči trak oprema) za proizvodnjo skirojev	Variabilni proizvodni dejavnik	delavci v proizvodnji, v upravi, prodaji, materiali (aluminij, vijaki, kovina, baterija), električna energija ipd.		Za naveden primer enega fiksnega in enega variabilnega proizvodnega dejavnika 1 točka.
Fiksni proizvodni dejavnik	proizvodna linija (stroji, tekoči trak oprema) za proizvodnjo skirojev							
Variabilni proizvodni dejavnik	delavci v proizvodnji, v upravi, prodaji, materiali (aluminij, vijaki, kovina, baterija), električna energija ipd.							
	1	♦ 200						
	1	♦ 400						
	1	♦ negativen, nesmiselno						
	1	♦ zakon padajočih (mejnih) donosov						
Skupaj	5							

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2.3	1	ena od: ♦ izokvanta ♦ krivulja enakega produkta		
	1	♦ A, D		
	1	♦ B, 17.650		
	1	♦ A ♦ Takrat bi enota dela v povprečju delala z največ (štirimi) enotami kapitala.		
Skupaj	4			

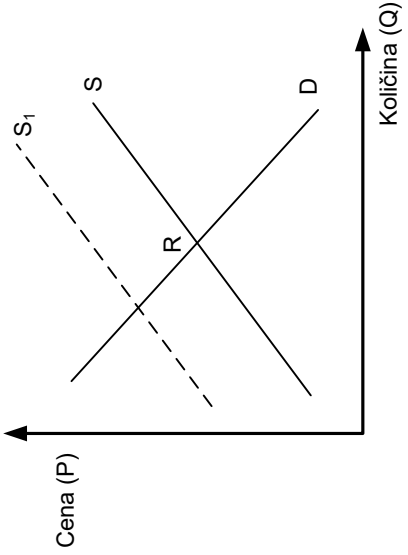
3. naloga: Trg, konkurenca in ponudba

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.1	1	tri od: ♦ cena izdelka ♦ cene drugih proizvodov ♦ proizvodni stroški ♦ tehnologija ♦ zmogljivosti ♦ vremenske razmere ♦ količina in kakovost proizvodnih dejavnikov ♦ (gospodarska) pričakovanja (spremembe cen, tehnološke inovacije, ukrepi države) ♦ zaloge ♦ potrebe po likvidnostnih sredstvih ♦ število ponudnikov		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.2	1	♦ konkurenti		
	1	♦ naraščajoča		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila			
3.3	1	♦		Za tri pravilne izračune 1 točka.			
			20 EUR		40 EUR	60 EUR	80 EUR
		podjetje Sandalček			1.800		
		podjetje Scarpa	0				
		podjetje Schuh		10.000			
		podjetje Zapato					
		tržna ponudba			31.400		
2		♦ 720.000 ♦ dobiček, 45.000		Za dve pravilni navedbi 1 točka.			
1		ena od: ♦ Podjetje ne ponuja izdelkov (čevljev) po nižjih cenah, ker so stroški proizvodnje previsoki. ♦ Podjetje ne ponuja izdelkov (čevljev) po nižjih cenah, ker ne ustvari dobička.					
Skupaj	4						

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.4	1	tri od: ♦ blagovna znamka ♦ oglaševanje ♦ sestavine izdelka ♦ dizajn, ♦ barva ♦ prodajni pogoji ipd.		Za tri smiselne navedbe 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3.5	1	 <p>Cena (P)</p> <p>Količina (Q)</p> <p>S</p> <p>S₁</p> <p>D</p> <p>R</p>		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ravnovesna cena se zviša, ravnovesna količina se zmanjša/zniža 		
Skupaj	2			

4. naloga: Plače in dobiček

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ni lastnik ♦ strošek ♦ dejavnik kupne moči/dohodek 		Za dve pravilni navedbi 1 točka.
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ kosovno ♦ časovno 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ $TC = 114.000 + 168.000 + 33.600 = 315.600$ EUR 		
	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ dobiček = $377.000 - 315.600 = 61.400$ EUR 		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.3	1	♦ 0,14 EUR		
	1	ena od: ♦ spodbuja zbiranje prihrankov (samofinanciranje) ♦ je merilo investiranja		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.4	1	♦ Dobiček se bo zmanjšal.		
	1	♦ $\frac{1,03}{1,07} = 0,9626$ ♦ -3,74 %		Kandidat lahko računa tudi z indeksi.
	1	♦ zmanjšala ♦ so se cene življenjskih potrebščin povečale za večji odstotek (v večji meri/bolj), kakor se je povečala nominalna plača.		
Skupaj	3			

5. naloga: Podjetništvo in podjetniška konkurenca

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	2	dve od: ♦ Kapital korporacije je pridobljen s prodajo delnic (<u>delniška lastnina</u>). ♦ Značilna je velika <u>koncentracija in centralizacija kapitala</u> in produkcije. ♦ <u>Poslovna razvejanost</u> , ki se kaže v večjem številu proizvodnih obratov, ki proizvajajo proizvode iz različnih panog. ♦ Razvita razvojnoraziskovalna dejavnost, ki omogoča <u>hiter tehnološki napredek</u> . ♦ <u>Dolgoročno tržno ravnanje</u> , ki se kaže v strateškem planiranju razvoja korporacije. ♦ Vodilna vloga <u>managementa</u> , ne lastnikov, delničarjev. ♦ Velikanski kapital jim omogoča <u>samofinanciranje</u> in s tem majhno odvisnost od bank.		Za dve navedbi 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.2	1	tri od: ♦ podaljšan obrat kapitala ♦ težave pri zbiranju zadostnega kapitala ♦ povečano tveganje pri investiranju ♦ patenti ♦ država omejuje vstop v določeno dejavnost ♦ zahteve po izobrazbi ♦ naravne ovire	♦ naravne ♦ pravne ♦ ekonomske	
	1	ena od: ♦ <u>Podaljšan obrat kapitala</u> – z višjo organsko sestavo kapitala se povečuje predvsem fiksni kapital, ki se zelo počasi obrača. Enkrat naložen kapital v določeni produkciji potrebuje veliko časa, preden se kapitalistu s prodajo izdelkov povrne v denarni obliki. ♦ <u>Težave pri zbiranju zadostnega kapitala</u> – učinkovita produkcija zahteva velike produkcijske zmogljivosti, kar pomeni, da mora kapitalist zbrati velik kapital, če želi vstopiti v neko panogo. ♦ <u>Povečano tveganje pri investiranju</u> – z vstopom velikega podjetja v panogo z nadpovprečno profitno mero se poveča ponudba, to pa lahko povzroči, da se cena (in profita mera) toliko zniža, da se pokaže naložba za povsem zgrešeno. ♦ <u>Patent</u> – zaščita za neko inovacijo v času zaščite onemogoča drugim podjetjem proizvodnjo/prodajo izdelka, zaščitenega s patentom. ♦ <u>Država omejuje vstop</u> v določeno dejavnost in s tem ohranja monopolni položaj podjetij (koncesije). ♦ <u>Zahtevana izobrazba</u> in pomanjkanje delovne sile z zahtevano izobrazbo onemogočata vstop novim podjetjem. ♦ <u>Naravne ovire</u> : pomanjkanje surovin.	Za smiselno pojasnilo 1 točka.	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.3	1	tri od: ♦ nepopolna konkurenca ♦ konkurenca na tehnološki ravni ♦ substitucijska konkurenca ♦ konkurenca s prodajnimi ukrepi ♦ globalna konkurenca ♦ institucionalna konkurenca ♦ podjetniška konkurenca ♦ konkurenca produktov		Za tri navedbe 1 točka.
	1	ena od: ♦ <u>Nepopolna konkurenca</u> je zlasti monopolistična in oligopolna, redko monopolna. ♦ Podjetja tekmujejo na <u>tehnološki ravni</u> , s tehničnim napredkom, z novimi postopki in proizvodi, z znižanjem stroškov. ♦ V substitucijski konkurenci podjetja tekmujejo z razvijanjem zamenljivih, alternativnih proizvodov. ♦ Podjetja tekmujejo s <u>prodajnimi ukrepi</u> , zlasti z različnostjo (diferenciacijo) proizvodov, s promocijsko dejavnostjo, z oglasi, s promocijo v sodobnih množičnih medijih. ♦ <u>Globalna konkurenca</u> , saj se konkurenca v nekaterih panogah prenaša na mednarodno raven. ♦ <u>Institucionalna konkurenca</u> , saj tekmujejo znotraj konglomeratov podjetniške skupine za kapital korporacij za svoje projekte. ♦ <u>Podjetniška konkurenca</u> , ki razvija maloserijsko, diferencirano proizvodnjo, pospešuje poslovno in organizacijsko inovativnost. ♦ <u>Konkurenca produktov s kakovostjo</u> , oblikovanjem, natančno dobavo, prilagajanjem potrebam na trgu.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.4	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ni ♦ je Mercatorjev tržni delež pod 40 %/ima močne tekmece 		
	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 80,4 % ♦ čvrst oligopol 		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.5	1	<p>ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ BiH predstavlja velik trg. ♦ BiH je trg z naraščajočo kupno močjo. ♦ Bližina trga BiH omogoča dobavo blaga iz Slovenije s sorazmerno nizkimi transportnimi stroški. ♦ Veliko prebivalcev BiH že pozna slovenske proizvode, ki jih najdejo v Mercatorjevih trgovinah. ♦ Kapital se zaradi prenasičenosti in s tem nizke profitne mere seli v tujino. 		Za smiselno utemeljitev 1 točka.

6. naloga: Ekonomska politika

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila																												
6.1	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ vlada ♦ državni zbor/parlament ♦ centralna banka 		Za dve pravilni navedbi 1 točka.																												
	2	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Vrste ekonomskih politik</th> <th>Cilji</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>denarna (monetarna) politika</td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td> ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ gospodarska rast ♦ skrb za ekologijo ♦ prerasdelitev dohodka ♦ nizka brezposelnost </td> </tr> <tr> <td></td> <td> ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ uravnoteženi odnosi s tujino ♦ zaščita domače proizvodnje ♦ stabilen devizni tečaj </td> </tr> </tbody> </table>	Vrste ekonomskih politik	Cilji	denarna (monetarna) politika			ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ gospodarska rast ♦ skrb za ekologijo ♦ prerasdelitev dohodka ♦ nizka brezposelnost 		ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ uravnoteženi odnosi s tujino ♦ zaščita domače proizvodnje ♦ stabilen devizni tečaj 		Za dve smiselni navedbi 1 točka. Za tri smiselne navedbe 2 točki.																				
Vrste ekonomskih politik	Cilji																															
denarna (monetarna) politika																																
	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ gospodarska rast ♦ skrb za ekologijo ♦ prerasdelitev dohodka ♦ nizka brezposelnost 																															
	ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ uravnoteženi odnosi s tujino ♦ zaščita domače proizvodnje ♦ stabilen devizni tečaj 																															
	3	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>Ukrep</th> <th>Fiskalna politika</th> <th>Monetarna politika</th> <th>Zunanjetrgovinska in tečajna politika</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>nakup državnih obveznic</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>subvencije za dijaško prehrano</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>povečanje mednarodnih denarnih rezerv</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td> uvedba novega davka na premoženje</td> <td>X</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>zmanjšanje obveznih rezerv</td> <td></td> <td>X</td> <td></td> </tr> <tr> <td>strogi predpisi pri uvozu ekološko pridelanih živil</td> <td></td> <td></td> <td>X</td> </tr> </tbody> </table>	Ukrep	Fiskalna politika	Monetarna politika	Zunanjetrgovinska in tečajna politika	nakup državnih obveznic		X		subvencije za dijaško prehrano	X			povečanje mednarodnih denarnih rezerv		X		uvedba novega davka na premoženje	X			zmanjšanje obveznih rezerv		X		strogi predpisi pri uvozu ekološko pridelanih živil			X		Za vsaki dve pravilni izbiri 1 točka.
Ukrep	Fiskalna politika	Monetarna politika	Zunanjetrgovinska in tečajna politika																													
nakup državnih obveznic		X																														
subvencije za dijaško prehrano	X																															
povečanje mednarodnih denarnih rezerv		X																														
uvedba novega davka na premoženje	X																															
zmanjšanje obveznih rezerv		X																														
strogi predpisi pri uvozu ekološko pridelanih živil			X																													
Skupaj	6																															

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.2	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ državni proračun ♦ občinski proračun ♦ Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje ♦ Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije 		Za tri ali širi navedbe 1 točka.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.3	1	♦ zmanjšali		
	1	♦ povečala, zmanjšala		
	1	♦ znižale, povečal		
Skupaj	3			

Skupno število točk IP 2: 60